

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 465
din 02.09.2009

Dosar nr: 145/2009

Petiția nr: 3.399/25.03.2009

Potent: Partida Romilor Pro-Europa, Filiala Teleorman

Reclamat: P. P., P. V., Consiliul local al comunei Bujoru,
Consiliul local al comunei Orbeasca, V. D., Prefectura Județului
Teleorman

Obiect: eliminarea romilor din administrația locală a județului Teleorman

I. Numele și domiciliul părților

I.1. Numele și sediul potentului

I.1.1. Partida Romilor Pro-Europa, Filiala Teleorman, Str. București nr. 60,
Alexandria, județul Teleorman

I.2. Numele și domiciliul ales al reclamațiilor

I.2.1. P. P., primarul orașului Zimnicea, str. Giurgiu nr. 1, Zimnicea,
jud. Teleorman

I.2.2. P. V., primarul comunei Conțești, str. Principală, com. Conțești,
jud. Teleorman

I.2.3. Consiliul local Bujoru, str. Principală, com. Bujoru, jud. Teleorman

I.2.4. Consiliul local Orbeasca, com. Orbeasca, jud. Teleorman

I.2.5. V. D., primarul municipiului Alexandria, str. Dunării nr. 139,
Alexandria, jud. Teleorman

I.2.6. Prefectura Județului Teleorman, str. Dunării nr. 178, Alexandria, jud.
Teleorman

II. Obiectul sesizării

Petiția nr. 3.399/25.03.2009 arată următoarele:

- în orașul Zimnicea a fost concediat expertul pe problemele romilor;

- în comuna Conțești s-au efectuat presiuni asupra expertului pe problemele romilor să-și dea demisia;
- în comuna Bujoru persoana aleasă ca și consilier local nu a fost validat;
- în comuna Orbeasca s-a desființat postul de expert pe problemele romilor;
- în Alexandria sediul Centrului de Sprijin pentru Romi, reabilitat din fonduri europene, s-a dat spre folosință Poliției Comunitare;
- la Roșiori de Vede autoritățile locale tolerează interzicerea accesului romilor în locuri de alimentație publică și pe ștranduri;
- Prefectura se pregătește să-l înlăture pe liderul romilor din județ.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

Petentul consideră discriminatorie eliminarea romilor din administrația locală a județului Teleorman.

IV. Procedura de citare

Părțile au fost citate pentru data de 30.07.2009 (filele 82-87). La audierea din 30.07.2009 s-a prezentat reprezentantul petentului.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

V. Susținerile părților

În **Petiția nr. 3.399/25.03.2009** (filele 1-2 din dosar), petentul, filiala organizației reprezentative a romilor din România, arată următoarele:

- în orașul Zimnicea a fost concediat expertul pe problemele romilor;
- în comuna Conțești s-au efectuat presiuni asupra expertului pe problemele romilor să-și dea demisia;
- în comuna Bujoru persoana aleasă ca și consilier local nu a fost validat;
- în comuna Orbeasca s-a desființat postul de expert pe problemele romilor;
- în Alexandria sediul Centrului de Sprijin pentru Romi, reabilitat din fonduri europene, s-a dat spre folosință Poliției Comunitare;
- la Roșiori de Vede autoritățile locale tolerează interzicerea accesului romilor în locuri de alimentație publică și pe ștranduri;
- Prefectura se pregătește să-l înlăture pe liderul romilor din județ.

Petentul depune ca probă acte la dosar (filele 4-12). Ulterior petentul a depus și alte acte la dosar (filele 13-33, 35-77, 88-92, 164-205).

În urma investigației cauzei, **Raportul** realizat de Ș' V și G' I arată următoarele:

„În perioada 28/29.05.09 echipa de investigații formată din Ș' V și G' I s-a deplasat în localitățile Alexandria, Zimnicea, Conțești, Bujoru, Orbeasca pentru a investiga memoriul domnului D. C.

Petentul semnaleză faptul că, la nivelul județului Teleorman, a fost declanșată o adevărată campanie de epurare a reprezentanților etniei rome din administrație.

În comuna Orbeasca, la sediul primăriei, echipa de investigații a discutat cu dl viceprimar B. G. și dl. secretar H. M. Acesta a precizat faptul că dl. M. S. este angajatul primăriei în funcția de expert pentru problemele comunității rome și fiind angajat contractual (nu are statut de funcționar public). În cadrul comunei Orbeasca sunt aproximativ 6000 de locuitori din care 300 romi.

Consiliul Local a emis o hotărâre prin care se stipula desființarea postului ocupat de către dl M. din organigramă. Se subliniază faptul că a fost vizat de această măsură postul nu persoana și că dl M. nu a fost desemnat de către comunitatea romă ca reprezentant al intereselor sale. Dl M. a fost numit de către primar reprezentant al comunității; din punct de vedere legal reprezentantul comunității trebuia desemnat exclusiv de către membrii comunității rome.

Deși a fost emisă acea decizie de desființare a postului, dl. M. este și în prezent angajatul primăriei întrucât primarul nu a respectat decizia Consiliului Local. (urmează ca la sfârșitul săptămânii să se discute într-o ședință a Consiliului Local situația dlui M. S.). Având în vedere existența deciziei Consiliului Local, bugetul aferent anului în curs a fost aprobat fără a se lua în calcul și postul de expert pentru problemele comunității rome. Dl viceprimar subliniază faptul că, în situația în care comunitatea romă va respecta etapele legale în ceea ce privește desemnarea reprezentantului său, Consiliul Local va aproba postul.

Două persoane de etnie romă prezente la momentul discuțiilor în primărie au adus la cunoștința echipei de investigații faptul că dl M. S. nu a fost ales de către comunitate ca reprezentant și nu face nimic pentru romi.

Sosit în timpul discuțiilor în sediul primărie, domnul primar F. G. a fost pus în temă cu conținutul memoriului Partidei Romilor Pro Europa. Dl F. subliniază faptul că nu a fost de acord cu cele două Hotărâri ale Consiliului Local emise de către consilierii care sunt împotriva sa și nu le-a susținut. Consideră că efectiv consilierii locali „le-a cășunat” pe domnul M. S.; există o coaliție împotriva sa și considerându-l de partea primarului pe dl M., aceștia au luat decizia de a-l da afară. Din punctul de vedere al dlui primar, aspectele semnalate în memoriu au aspect discriminatoriu. Consideră că la baza deciziei respective se află secretarul primăriei și un număr de 7-8 consilieri care sunt împotriva sa.

La solicitarea echipei de investigații de a preciza la ce aspecte de discriminare se referă, dl primar a specificat că, din punctul său de vedere principalul motiv de discriminare este de natură politică dar există și o nuanță de discriminare etnică. Dl primar îl caracterizează pe dl M. ca o persoană activă, care aleargă, se implică și este în mijlocul comunității și are o relație bună de serviciu cu dumnealui. Subliniază faptul că își întemeiază afirmațiile pe comportamentul consilierilor locali față de reprezentantul romilor.

Dl. M. S. precizează că a fost desemnat expert pentru problemele romilor la recomandarea Partidei Romilor și are semnături de la persoane de

etnie romă; a făcut demersuri concrete pentru comunitatea romă și ar dori ca postul său să nu fie desființat. Chiar dacă nu va mai fi dănuț pe acel post, își dorește ca un alt reprezentant al etniei romă să poată continua activitatea în folosul comunității. Dacă se va întâmpla acest lucru (va fi înlocuit de un alt rom) nu crede că va mai subzista criteriul de discriminare etnică. De asemenea dl M a precizat că porecla sa este T și că utilizarea sa de către alte persoane în cadru oficial îl deranjează.

La sediul primăriei Bujoru echipa de investigații a discutat cu dl primar C D și cu secretarul primăriei, dl B G Aceștia au precizat că la alegeri, Partida Romilor a câștigat un mandat, au fost organizate alegeri pentru desemnarea unui membru al Partidei. Inițial, acestea au fost câștigate la data de 01.06.08 de către dl. I A iar dl C D s-a plasat pe poziția a doua.

În data de 12.06.08. primăria Bujoru a primit o adresă din partea Partidei Romilor prin care i se comunica faptul că se dorește validarea dlui C pe poziția domnului I A întrucât acesta a fost exclus din partid. Pe cale de consecință, s-a supus la vot în Consiliul Local numirea dlui C D obținându-se următorul rezultat – cinci membri ai Consiliului Local au votat în favoarea acestuia iar ceilalți cinci împotriva sa. În această situație s-a ajuns la deducerea cazului în fața instanței; instanța s-a pronunțat în sensul repetării votului – s-a repetat votul obținându-se același rezultat. Cazul a fost retransmis instanței care a luat aceeași decizie ciclul anterior menționat repetându-se. Astfel timp de trei luni Consiliul Local nu a fost funcțional. În această situație Consiliul Local a fost dizolvat și a luat ființă un nou Consiliu Local.

În data de 05.04.09 au avut loc alegeri pentru desemnarea reprezentantului romilor, a fost propus dl C D În data constituirii Consiliului Local a fost primită o adresă din partea Partidei Romilor prin care s-a cerut invalidarea dlui C D În opinia reprezentanților primăriei Bujoru situația conflictuală a fost cauzată de Partida Romilor care a transmis solicitări contradictorii. În prezent dl. C D este membru al Consiliului Local, fiind în fapt validat.

La sediul primăriei Conțești au fost purtate discuții cu dna secretar C M care a confirmat că a avut loc o „campanie” de strângere de semnături de la persoane de etnie romă în sensul demiterii reprezentantului acestora. Dna secretar consideră că dl G „nu a fost pe placul cuiva”, „cineva l-a săpat”. Consideră că dl G și-a făcut treaba bine sprijinind etnia romă, se subliniază faptul că dl. G a rămas în continuare în funcție. Dl primar a subliniat de asemenea faptul că persoana care i-a făcut sesizări dlui G nu era din primărie.

La sediul Primăriei Alexandria, dl primar V D a adus la cunoștința echipei de investigații faptul că primăria este în reabilitare iar sediul Poliției Comunitare este în pericol necesitând lucrări urgente de reabilitare. S-a dispus, că măsură temporară mutarea Poliției Comunitare în sediul Centrului pentru Romi, fără ca reprezentanții romilor să fi fost evacuați și fără să le fi fost afectată activitatea.

Dl primar afirmă că a sprijinit comunitatea romă, Alexandria fiind primul oraș care a organizat Ziua Romilor, cu ocazia acesteia a organizat un târg al

meșteșugarilor romi în centrul orașului în piața publică. În plus a angajat cinci romi în cadrul Centrului Romilor deși era obligat să angajeze doar două persoane.

Deplasându-se la sediul centrului Romilor, echipa de investigații a discutat cu trei angajați ai Centrului respectiv domnii V A , C N și A V.

Aceștia au declarat în unanimitate că faptele menționate în memoriu nu sunt reale, activitatea centrului nu a fost perturbatăcu nimic de mutarea Poliției Comunitare, nu le-au fost luate calculatoarele, etc.

La sediul prefecturii Teleorman s-a discutat cu dra. subprefect D V . Aceasta a precizat că, funcția de consultant pe problemele romilor este componentă a Cancelariei Prefectului. Deci, membrii Cancelariei sunt numiți pe durata mandatului prefectului și când acestuia îi expiră mandatul sau este înlocuit, membrii Cancelariei suportă la rândul lor consecințele acestui fapt fiind la rândul lor înlocuiți. În momentul în care fostul prefect nu a mai ocupat funcția, Partida Romilor a transmis o adresă Prefecturii în care preciza că dl. M L este exceptat, însă în prezent a fost eliberat din funcție (prefectul a semnat ordinul de eliberare din funcție dar nu acesta nu a fost contrasemnat și de către dra. subprefect). Se porecizează faptul că postul există, nu a fost desființat. Echipa de investigație a convenit cu dra subprefect D transmiterea unui punct de vedere al instituției prefectului în termen de maximum trei săptămâni de la data deplasării.

În continuarea investigațiilor s-a discutat cu șeful serviciului Contabilitate – Resurse Umane. Acesta a precizat că dl M L a fost delegat de către Partida Romilor în septembrie 2001 și de atunci „nu a mai fost mișcat de pe loc”. Actualul prefect a decis să îl schimbe în baza faptului anterior menționat că membrii cancelariei „pleacă” o dată cu prefectul – toată cancelaria are contracte pe durată determinată respectiv durată de mandat a a prefectului. De asemenea au fost puse la dispoziția echipei de investigații documente referitoare la situația dlui M L. Într-o discuție ulterioară cu domnii D , G și M , dl. M L a ținut să precizeze că de fapt, la originea conflictului dintre dumnealui și prefect se află criteriile politice, cauzate de faptul că romii nu au vrut să se alieze cu PSD.

În localitatea Zimnicea au avut loc discuții cu domnul B M care a precizat că în perioada în care a fost angajatul primăriei (înainte de a fi dat afară) nu a avut un birou în cadrul primăriei, nu a fost lăsat să-și desfășoare activitatea, să se ocupe de problemele comunității, a fost pus să facă alte activități (de exemplu să taie iarba din parc). Cu privire la lista de etnici romi care ar fi semnat în sensul demiterii sale, de a nu le mai reprezenta interesele în cadrul primăriei, petentul spune că s-au dat bani oamenilor, alimente (făină, zahăr) ca să semneze împotriva lui. Petentul are la rândul său o listă cu semnături în favoarea sa de la etnicii romi.

Nu a atacat decizia de desfacere a contractului de muncă din motive disciplinare; a dat o notă explicativă pe care a redactat-o singur într-un birou fără să fie convocat în fața vreunei comisii. Acuzația care i-a fost comunicată ca motiv al luării respectivei decizii a fost că a icitat oamenii și faptul că a sărit să îl bată

pe viceprimar. Reiterează ideea că nu a fost audiat de nici o comisie; la o lună de la data la care i-a fost defăcut contractul de muncă a fost chemat în legătură cu un incident ce a avut loc între dînsul și dl. D. Petentul precizează că nu are probe cu privire la desfacerea contractului de muncă – probe care să ateste că motivul real pentru care i s-a defăcut contractul de muncă este apartenența etnică.

Cu privire la domnul D , dl. B precizează faptul că acesta este cunoscut de poliție, este persoana care rezolvă treburile murdare ale primarului. Acesta a afirmat, conform dlui. B , că nu vrea să mai vadă țigani în primărie fiindcă miros. Dl. D l-a înjurat/jignit numai în situații în care nu au fost martori, sau dacă au existat aceștia au fost amenințați cu represalii dacă divulgă ceea ce știu.

Chiar în ziua în care s-a emis dispoziția de desfacere a contractului de muncă al petentului, gardianul de la primărie i-a comunicat că nu mai are voie să intre în primărie.

În continuarea investigațiilor s-au purtat discuții cu dl viceprimar M Ș și dl secretar B I . Dl viceprimar a precizat că îl cunoaște pe petent și prin prisma faptului că acesta îl înjură în fiecare zi când îl vede, chiar dacă situația conflictuală era între petent și primar. Dl. secretar a precizat că petentul a fost angajat pe postul respectiv ca urmare a unei recomandări; postul nu a fost deființat și va fi ocupat dacă se va putea după data de 31.12.2009 (se face referire la măsurile luate de către Guvern ca urmare a situației de criză cu care se confruntă statul român). Lista conținând semnăturile împotriva sa a fost realizată de o persoană desemnată responsabilă cu relizarea sa; o listă asemănătoare a stat la baza angajării sale în cadrul primăriei. Dl secretar a adus la cunoștința echipei de investigații persoanele care s-au ocupat de centralizarea semnăturilor: P M , G I T P S N P M D P I I D I , C N , B A .

Cu privire la aspectele vizând comisia de disciplină, dl secretar precizează că dl B a fost convocat de două ori pentru a-și susține punctul de vedere; nu s-a prezentat iar cazul a fost clasat. De asemenea se subliniază faptul că dl. B nu și-a îndeplinit sarcinile de serviciu; iar primăria a susținut comunitatea de romi și rudari. Cu privire la acest aspect, dl B afirmă că are dovezi în sensul în care primăria nu a făcut nimic concret pentru comunitatea romă.

Prefectura Teleorman a efectuat un control la sediul primăriei cu privire la cazul dlui B , control ale cărui concluzii nu au fost transmise primăriei.”

Al șaselea reclamat, prin **Adresa nr. II/7697 din 30.07.2009**, semnat de jr. I A B , prefect, jr. I G D , șef serviciu, jr. N G , înregistrat la CNCD cu **nr. 7.287/30.07.2009** (filele 93-94 din dosar), arată următoarele:

- expertul pe problemele de romi din cadrul Primăriei Zimnicea a avut la bază abateri disciplinare, Secretariatul General al Guvernului verificând situația și constatând legalitatea măsurii (**Nota de constatare nr. 37/26.02.2009**);

- G M nu a fost schimbat din funcția de expert local rom din cadrul Primăriei Conțești;

- Consiliul local Bujoru a fost dizolvat întrucât timp de 3 luni consecutive nu a adoptat nici o hotărâre, în urma noilor alegeri s-a validat mandatul lui C D

- instanța de judecată s-a pronunțat împotriva desființării postului de expert local pe problemele romilor în comuna Orbeasca, decizia fiind atacată cu recurs;

- mutarea provizorie a Poliției Comunitare în sediul Centrului de Sprijin pentru Romi nu a perturbat activitatea centrului;

- contractul de muncă al lui M L a încetat de drept, el fiind încadrat ca personal din cadrul cancelariei prefectului; prin Ordinul nr. 162/01.06.2009 s-a încadrat Z M în funcția de consultant la Cancelaria Prefectului pe probleme ale cetățenilor de etnie romă.

Anexează acte în susținerea celor afirmate (filele 95-100 din dosar).

Al cincelea reclamat, prin **Adresa nr. 18865/28.07.2009**, înregistrat la CNCD cu **nr. 7.267/30.07.2009** (filele 114-115 din dosar), arată că măsura de a muta Poliția Comunitară în sediul Centrului de Sprijin pentru Romi este una provizorie, prin care nu se perturbă activitatea centrului.

Anexează acte în susținerea celor afirmate (filele 116-141 din dosar).

Al patrulea reclamat, prin **Adresa nr. 2759/29.07.2009**, înregistrată la CNCD cu **nr. 7.265/30.07.2009** (filele 142-147), arată că CNCD a soluționat cauza prin **Hotărârea nr. 393/02.07.2009**, constatând că desființarea postului de expert local pe problemele de romi reprezintă discriminare. Apreciază hotărârea ca fiind netemeinică și nelegală.

Primul reclamat, prin **Adresa nr. 12547/22.07.2009**, înregistrată la CNCD cu **nr. 7.193/28.07.2009** (filele 148-149), arată că s-a desfăcut contractul de muncă al expertului rom din motive disciplinare, demiterea fiind solicitată de un număr de 341 de cetățeni de etnie romă.

Anexează acte în susținerea celor afirmate (filele 150-161 din dosar).

VI. Motivele de fapt și de drept

În fapt, Colegiul Director reține următoarele:

- i s-a desfăcut contractul de muncă al expertului pe problemele romilor din orașul Zimnicea, B M din motive disciplinare; această decizie nu a fost atacată în fața instanței de judecată, conform prevederilor legale;

- primarul comunei Conțești, P V a solicitat sprijinul prefectului pentru înlăturarea expertului local pentru romi, deși expertul local și-a îndeplinit atribuțiile de serviciu în mod corect;

- pentru alegerile locale din Bujoru, Partida Romilor a prezentat o listă pe care pe primul loc s-a aflat I A , pe al doilea C D în urma alegerilor, Partida Romilor a câștigat un loc; Partida Romilor a solicitat ca pe acest loc să nu intre primul de pe listă ci cel de-al doilea; în aceste condiții consilierii locali au luat decizii contrare care nu permiteau validarea rezultatelor alegerilor; alegerile au fost reorganizate, C D aflându-se pe primul loc pe

lista Partidei Romilor; în urma alegerilor, Partida Romilor din nou a cerut ca persoana care s-a aflat pe primul loc să nu fie validat (persoana a cărei validare s-a solicitat după primele alegeri); prin **Hotărârea nr. 2 din 17.04.2009** a Consiliului local al comunei Bujoru au fost validate toate mandatele consilierilor declarați aleși în urma alegerilor din 05.04.2009, între care se află și Ciolan Dian;

- privind desființarea postului de expert pe problemele romilor din comuna Orbeasca Colegiul Director al CNCD s-a pronunțat prin **Hotărârea nr. 393 din 02.07.2009**, cauza fiind disjunsă;

- Poliția Comunitară a fost mutată în sediul Centrului de Sprijin pentru Romi temporar, până la terminarea lucrărilor de reabilitare de la sediul Poliției Comunitare, fără a fi mutat Centrul de Sprijin pentru Romi;

- prin **Ordinul nr. 63 din 18 martie 2009** prefectul B I A a dispus încetarea contractului individual de muncă pe perioada determinată al domnului M L , consultant în cadrul Cancelariei Prefectului.

În drept, Colegiul Director reține următoarele:

Constituția României, prin art. 16 alin. 1 garantează dreptul la egalitate: „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”.

Potrivit **Constituției României**, art. 20 alin 1, „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 14 prevede: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.”

Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), republicată, la art. 2 alin. 1 stabilește: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Alin. 3 prevede: „Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare.”

Conform art 2, alin. (4) din **O.G. nr. 137/2000**, republicată: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

O.G. nr. 137/2000, republicată, asigură egalitatea în activitatea economică și în materie de angajare și profesie prin următoarele:

„Art. 5

Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea participării la o activitate economică a unei persoane ori a alegerii sau exercitării libere a unei profesii de apartenența sa la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv de convingerile, de sexul sau orientarea sexuală, de vârstă sau de apartenența sa la o categorie defavorizată.

Art. 6

Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea unei persoane pentru motivul ca aparține unei anumite rase, naționalități, etniei, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, într-un raport de muncă și protecție socială, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, manifestată în următoarele domenii:

- a) încheierea, suspendarea, modificarea sau încetarea raportului de muncă;
- b) stabilirea și modificarea atribuțiilor de serviciu, locului de muncă sau a salariului;
- c) acordarea altor drepturi sociale decât cele reprezentând salariul;
- d) formarea, perfecționarea, reconversia și promovarea profesională;
- e) aplicarea măsurilor disciplinare;
- f) dreptul de aderare la sindicat și accesul la facilitățile acordate de acesta;
- g) orice alte condiții de prestare a muncii, potrivit legislației în vigoare.

Art. 7

(1) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzul unei persoane fizice sau juridice de a angaja în muncă o persoană pentru motivul că aceasta aparține unei anumite rase, naționalități, etniei, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate ori din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(2) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea ocupării unui post prin anunț sau concurs, lansat de angajator ori de reprezentantul acestuia, de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, de vârstă, de sexul sau

orientarea sexuală, respectiv de convingerile candidaților, cu excepția situației prevăzute la art. 2 alin. (9).

(3) Persoanele fizice și juridice cu atribuții în medierea și repartizarea în muncă vor aplica un tratament egal tuturor celor aflați în căutarea unui loc de muncă, vor asigura tuturor persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă accesul liber și egal la consultarea cererii și ofertei de pe piața muncii, la consultanță cu privire la posibilitățile de ocupare a unui loc de muncă și de obținere a unei calificări și vor refuza sprijinirea cererilor discriminatorii ale angajaților. Angajatorii vor asigura confidențialitatea datelor privitoare la rasa, naționalitatea, etnia, religia, sexul, orientarea sexuală sau a altor date cu caracter privat care privesc persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă.

Art. 8

Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea angajaților de către angajatori, în raport cu prestațiile sociale acordate, din cauza apartenenței angajaților la o anumită rasă, naționalitate, origine etnică, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori pe baza vârstei, sexului, orientării sexuale sau convingerilor promovate de ei.

Art. 9

Prevederile art. 5-8 nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului angajatorului de a refuza angajarea unei persoane care nu corespunde cerințelor ocupaționale în domeniul respectiv, atât timp cât refuzul nu constituie un act de discriminare în sensul prezentei ordonanțe, iar aceste măsuri sunt justificate obiectiv de un scop legitim și metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare.”

În domeniul accesului la servicii și locuri publice, **O.G. nr. 137/2000**, republicată, prevede:

„Art. 10

Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin:

- a) refuzarea acordării serviciilor publice administrative și juridice;
- b) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică – alegerea medicului de familie, asistența medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate;
- c) refuzul de a vinde sau de a închiria un teren sau imobil cu destinație de locuință, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare;
- d) refuzul de a acorda un credit bancar sau de a încheia orice alt tip de contract, cu excepția situației în care aceasta restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare;

e) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de teatre, cinematografe, biblioteci, muzee și expoziții, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare;

f) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată ori publică, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare;

g) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de companiile de transport în comun – prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace –, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare;

h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.

[...]

Art. 12

(1) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, orice acțiuni constând în amenințări, constrângeri, folosirea forței sau orice alte mijloace de asimilare, strămutare sau colonizare de persoane, în scopul modificării compoziției etnice, rasiale sau sociale a unei zone a țării sau a unei localități.

(2) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, orice comportament constând în determinarea părăsirii domiciliului, în deportare sau în îngreunarea condițiilor de viață și de trai cu scopul de a se ajunge la renunțarea la domiciliul tradițional al unei persoane sau al unui grup de persoane aparținând unei anumite rase, naționalități, etniei sau religii, respectiv al unei comunități, fără acordul acestora. Constituie o încălcare a prevederilor prezentei ordonanțe atât obligarea unui grup de persoane aflate în minoritate de a părăsi localitatea, aria sau zonele în care locuiește, cât și obligarea unui grup de persoane aparținând majorității de a se stabili în localități, arii sau zone locuite de o populație aparținând minorităților naționale.

Art. 13

(1) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, orice comportament care are ca scop mutarea sau alungarea unei persoane sau unui grup de persoane dintr-un cartier sau dintr-un imobil din cauza apartenenței acestuia la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

(2) Prevederea alin. (1) nu poate fi interpretată în sensul restrângerii dreptului autorităților de punere în aplicare a planurilor de sistematizare și amenajare a teritoriului, atât timp cât mutarea se face în condițiile legii, iar măsura luată nu este determinată de apartenența persoanei sau a grupului de persoane în cauză la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acestora.

Art. 14

Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, interzicerea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane în locurile publice din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la oricare altă categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză."

Colegiul Director arată că prin discriminare se înțelege (1) o diferențiere (2) bazată pe un criteriu (3) care atinge un drept (4) fără să existe o justificare obiectivă.

6.1.1.1. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „*trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă*”. Curtea a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: ***Fredin împotriva Suediei***, 18 februarie 1991; ***Hoffman împotriva Austriei***, 23 iunie 1993, ***Spadea și Scalabrino împotriva Italiei***, 28 septembrie 1995, ***Stubbings și alții împotriva Regatului Unit***, 22 octombrie 1996).

6.1.1.2. În hotărârea dată în cazul ***Thlimmenos împotriva Greciei*** din 6 aprilie 2000, Curtea a concluzionat că „*dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoge, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile*”.

6.1.1.3. Conform Curții Constituționale a României (ex. ***Deciziile nr. 168/1998 și 294/2001***) situațiile deosebite în care se găsesc diferitele categorii de salariați determină soluții diferite ale legiuitorului în ceea ce privește salarizarea acestora, fără ca prin această soluție să se încalce principiul egalității, ce nu semnifică uniformitate. „*Principiul egalității în drepturi și al nediscriminării se aplică doar situațiilor egale ori analoge, iar tratamentul juridic diferențiat, instituit în considerarea unor situații obiectiv diferite, nu reprezintă nici privilegii și nici discriminări.*” (***Decizia nr. 108 din 14 februarie 2006 a Curții Constituționale***).

6.1.1.4. Astfel se poate constata existența unei diferențieri dacă persoanele aflate în situații similare sunt tratate în mod diferențiat, sau dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

6.1.2.1. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu (***O.G. nr. 137/2000***, art. 2 alin. 1: [...] „pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV,

apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu" [...]; **Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului**, art. 1 alin. 1: [...] „fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”).

6.1.2.2. Între acest criteriu invocat și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

6.1.2.3. În conformitate cu prevederile **Convenției internaționale privind combaterea tuturor formelor de discriminare rasială**, adoptată de Adunarea generală a ONU la 21 decembrie 1965, „expresia «discriminare rasială» are în vedere orice deosebire, excludere, restricție sau preferință întemeiată pe rasă, culoare, ascendență sau origine națională sau etnică” (art. 1 alin. 1), prin urmare orice discriminare etnică practic intră în categoria de discriminare rasială.

6.1.2.4. Criteriul invocat în cauză este cel al apartenenței etnice.

6.1.3.1. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 2: „Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]”, art. 2 alin. 1: [...] „restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege [...]”; **Protocolul 12**, art. 1 alin. 1: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege [...]”).

6.1.3.2. Drepturile aflate în discuție sunt pe de o parte dreptul la muncă al unor persoane, pe de altă parte dreptul comunității locale de a beneficia de implementarea **Strategiei Guvernului de îmbunătățire a situației romilor** (Zimnicea, Conțești, Bujoru, Orbeasca, Prefectura Județului Teleorman), respectiv dreptul de acces la servicii și locuri publice (Alexandria, Roșiori de Vede).

6.1.4.1. Diferențierea nu reprezintă discriminare dacă pentru această diferențiere există o justificare obiectivă (**O.G. nr. 137/2000**, art. 2 alin. 3: [...] „în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare”).

6.1.4.2. Justificarea obiectivă include existența unui scop legitim, atins prin metode adecvate și necesare.

6.1.4.3. Privind justificarea obiectivă, prin jurespundența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a enunțat următoarele principii:

- **Convenția** nu interzice orice tratament diferențiat, ci doar acel tratament diferențiat care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, având în vedere faptul că de multe ori statele trebuie să adopte legi care prevăd un tratament diferențiat, menit să corecteze inegalitățile faptice; justificarea trebuie să fie analizată în relație cu scopul legitim și efectele măsurii în cauză (**Cazul „referitor la unele aspecte ale legislației cu privire la limba educației în Belgia” împotriva Belgiei**, 23 iulie 1968);

- prin discriminare se înțelege un tratament diferențiat al persoanelor aflate în situații comparabile, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă; art. 14 din **Convenție** nu interzice statelor membre să trateze grupurile diferențiat în maniera de a corecta inegalitățile faptice; în anumite circumstanțe absența unui tratament diferențiat reprezintă o violare a dispoziției în cauză; poate fi discriminatorie aceea politică sau măsură generală care prejudiciază în mod disproporționat un grup de persoane, chiar dacă măsura nu vizează în mod specific acel grup; o discriminare potențială poate rezulta dintr-o situație faptică (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008);
- justificarea obiectivă și rezonabilă trebuie să urmărească un scop legitim, și măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit; în cazul tratamentului diferit bazat pe rasă, culoare sau origine etnică noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă trebuie interpretată într-o manieră cât se poate de strictă (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008).

6.1.4.4. În analiza scopului legitim, trebuie analizat existența acestui scop raportat la dreptul atins prin diferențiere.

6.1.4.5. În analiza metodei adecvate și necesare, trebuie analizat dacă prin metoda aleasă se atinge scopul dorit, și dacă există sau nu alte metode prin care scopul poate fi atins, fără a crea o situație de diferențiere.

6.2.1. Privind desfacerea contractului de muncă al expertului pe problemele romilor din orașul Zimnicea, B M, din motive disciplinare, Colegiul Director constată că nu are competența materială de a analiza legalitatea acestei decizii, doar instanța de judecată se poate pronunța asupra legalității sau ilegalității unor astfel de decizii.

Această situație nu este analoagă cu desființarea postului de expert local pentru romi, întrucât vizează doar persoana căruia i s-a desfășurat contractul de muncă și nu comunitatea de romi.

Desfacerea contractului de muncă a fost motivat prin abaterile disciplinare atribuite persoanei expertului și nu prin motive ce ar putea indica o faptă cu motivație rasială.

Petentul nu a adus probe privind motivația rasială a desfacerii contractului de muncă al expertului pe problemele romilor din orașul Zimnicea, B M

6.2.2. Privind situația din Conțești, se constată că expertul rom nu a fost schimbat din funcție. Faptele celui de-al doilea reclamat au fost motivate de scrisorile primite din partea membrilor comunității de romi, și nu de apartenența etnică a expertului (vezi 6.1.2.2.).

6.2.3. Privind situația din comuna Bujoru, Colegiul Director constată că situația creată s-a datorat deciziilor contrare luate de reclamat, care a modificat în mod repetat persoana candidatului preferat pentru a ocupa funcția de consilier local. Nu se poate proba o legătură de cauzalitate între apartenența etnică a consilierului local nevalidat și nevalidarea lui în funcția de consilier (vezi 6.1.2.2.).

6.2.4. Privind desființarea postului de expert rom din comuna Orbeasca, Colegiul Director s-a pronunțat prin **Hotărârea nr. 393 din 02.07.2009**.

6.2.5. Privind situația din Alexandria, Colegiul Director constată că Poliția Comunitară a fost mutată temporar în sediul Centrului de Sprijin pentru Romi, până la terminarea lucrărilor de reabilitare de la sediul Poliției Comunitare. Centrul de Sprijin pentru Romi nefiind mutat din sediu, reclamatul nu a probat încălcarea unui drept (vezi 6.1.3.1. și 6.1.3.2.).

6.2.6. Privind situația din Roșiori de Vede, petiția are obiect echivoc: nu prezintă suficiente elemente privind calitatea reclamațiilor, faptele imputate acestora, probele privind aceste fapte. Reclamatul se poate adresa către CNCD cu o nouă petiție privind aspectele atinse cu privire la autoritățile locale care tolerează interzicerea accesului romilor în locuri de alimentație publică și pe ștranduri, cu respectarea celor stabilite prin **Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor**, art. 11: „Petiția privind acte sau fapte de discriminare va cuprinde:

a) numele, domiciliul sau reședința părților ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor. Dacă reclamantul locuiește în străinătate, se va arăta domiciliul ales, unde urmează să i se facă toate comunicările privind soluționarea petiției;

b) numele și calitatea celui care reprezintă partea, iar în cazul reprezentării prin avocat, numele acestuia și sediul profesional;

c) obiectul petiției;

d) arătarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază petiția;

e) arătarea dovezilor pe care se sprijină fiecare capăt de cerere;

f) semnătura.”

6.2.7. Având în vedere prevederile art. 30 alin. 5 din **Legea nr. 340/2004**, „personalul din cadrul cancelariei prefectului își desfășoară activitatea în baza unui contract individual de muncă încheiat, în condițiile legii, pe durata exercitării funcției publice de către înaltul funcționar public”, Colegiul Director constată că schimbarea expertului pentru romi la schimbarea prefectului este conformă cu prevederile legale.

Faptul prefectului, de a prefera o altă persoană decât cel care a deținut anterior funcția, nu se poate considera a fi discriminatorie la adresa romilor, întrucât vizează doar persoana ca atare și nu comunitatea de romi.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Desființarea postului de expert local pe probleme de romi din comuna Orbească a fost disjunsă și soluționată prin prin **Hotărârea nr. 393 din 02.07.2009**

2. Celelalte fapte prezentate în petiție nu reprezintă discriminare conform art. 2 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VII. Modalitatea de plată a amenzii: —

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU – Membru

PANFILE ANAMARIA - Membru

TRUINEA PAULA ROXANA – Membru

Data redactării 02.09.2009

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

